

Štáhlavy, okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj

Archeologická naučná stezka Františka Xavera France v Kozelském polesí

(památky z pravěku až středověku)

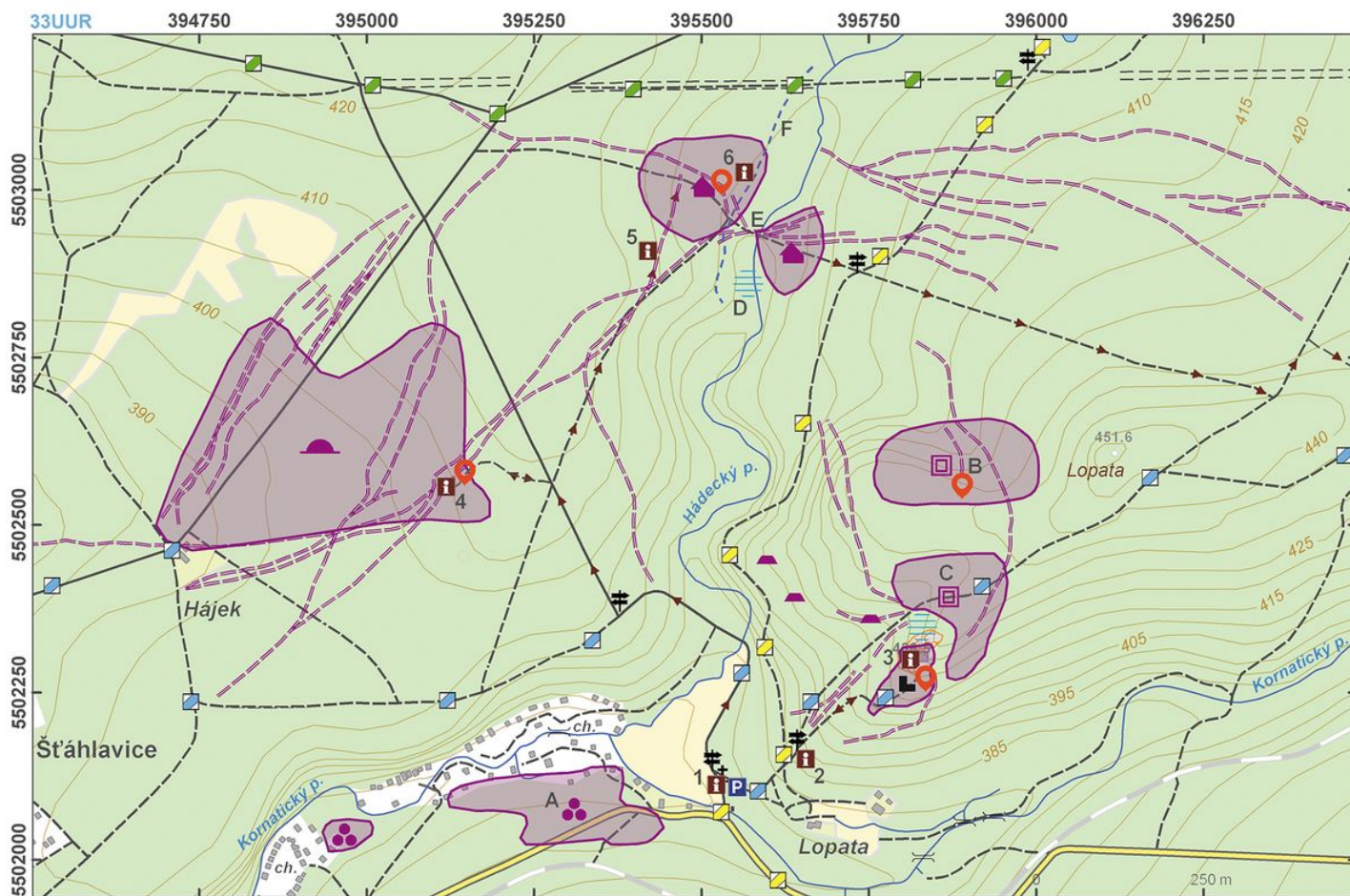

Archeologická naučná stezka v Kozelském polesí je připomínkou významného amatérského archeologa 19. století F. X. France, zahradníka na zámku Kozel. Ve volném čase Franc prozkoumal řadu nalezišť v okolí, přičemž jeho přístup i vědecké metody byly na svou dobu neuvěřitelně moderní; archeologové je plně docenili až v posledních letech, kdy byla publikována dokumentace z Francových výzkumů. Kozelské polesí skrývá ojedinělý soubor pravěkých a středověkých památek, který byl od 15. století konzervován lesním porostem. Naučná stezka prochází přes eneolitické výšinné sídliště, v jehož místech byl později postaven středověký hrad Lopata, pozůstatky obléhacího tábora, který souvisel s jeho zánikem, mohylová pohřebiště doby bronzové a železné, zaniklé středověké cesty, rybníky, pole, rýžoviště, vsi, tvrže, ale také stopy novověkých lesních řemesel. Celá trasa vede od hradu Lopata až k železniční stanici v Kornaticích.

Literatura: Franc 1906; Anderle 1996; Šmejda 2003; Novobilský 2008; Metlička 2010; [www_Štáhlavy](http://www.stahlavy.cz).

Navigační bod: N 49°39'49.91", E 13°33'23.41" (pod hradem Lopata); N 49°39'58.69", E 13°33'29.73" (vstup do obléhacího tábora od jihu); N 49°40'13.39", E 13°33'07.84" (zaniklá středověká ves Dolní Nestajov); N 49°39'59.45", E 13°32'49.05" (východní okraj mohylníku Štáhlavy-Hájek).

Vysvětlivky k mapám: A – středověké rýžovnické sejpy; B – zázemí obléhacího tábora hradu Lopata; C – útočná zóna obléhacího tábora; D – hráz zaniklého rybníka; E – původní brod přes Hádecký potok, ústí svazku úvozových cest; F – náhon; 1-6 – informační tabule: 1 – rozcestník „Pod Lopatou“; 2 – rozcestník „Lopata – zřícenina“; 3 – hrad Lopata; 4 – pravěké mohylové pohřebiště Štáhlavy-Hájek; 5 – úvozové cesty; 6 – zaniklá středověká ves Dolní Nestajov.

Přístupová mapa/plán lokality.

Podle Kuna a kol. 2014.

Mohyly v trati Hájek.

Foto Z. Kačerová, 2014.

Zaniklý vstupní portál hradu Lopata. Fotografie z výzkumu E. Jílkové v 50. letech.

Archiv ARÚP, FT-10754.